

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 40—
pol leta 20—
črt leta 10—
na mesec 3:50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 45—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 50—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 83.

Izkušnja vsak dan zvečer izvešči odelje in praznikov

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parle in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijskih posredovanjih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročila v listu po nakazilu. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati „Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 35— | črti leta 9—
pol leta 18— | na mesec 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v L. nadst. levo), telefon št. 34

Deklaracijsko zborovanje v Trstu.

Trst, 30. maja.

Shod v Trstu se ni smel vršiti. Trst spada namreč v ožje vojno ozemlje in tam so prepovedani vsi shodi. Tržačani so si morali pomagati na drug način, da slišijo zastopnike Jugoslovanskega kluba, zlasti njega načelnika dr. Korošca, in da dajo izraza svoji odločni in nemajhnosti volji po združitvi vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v skupni, nerazdeljeni in edini Jugoslovanski državi. Politično društvo »Edinost« je moralo v ta namen sklicati izredni občni zbor, da je bilo vsaj kolikor toliko mogoče izraziti zahteve tržaškega slovenskega prebivalstva. Kljub temu se je zbrala tako ogromna množica, da ni imela prostora v dvorani in da je moralo mnogo ljudstva oditi, ne da bi bilo slišalo govornike.

Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec se je bil pripeljal v Trst v sredo z brzovlakom. Na kolodvoru ga je pričakovalo zastopstvo političnega vodstva tržaških Slovencev ter obilo drugega občinstva, ki je prirejalo poslanec burne ovacije. Načelnik Jugoslovanskega kluba je spremila nato vsa zbrana množica v hotel »Balkan«, kjer se je dr. Korošec po kratkem slovesu umaknil v svojo sobo.

Omeniti je treba, da je bilo oblastveno prepovedano v Trstu in okolici razbesiti zastave in zlasti v Trstu je bila prepoved, ki jo je bil izdal mestni svet, zelo stroga.

Občni zbor.

Ob 10. dopoldne se je vršil v dvorani Narodnega doma izredni občni zbor političnega društva »Edinost«. Občnega zbora se ni moglo neposredno udeležiti več kakor 1200 oseb. Lože, galerije so bile vse prenapolnjene, občinstvo je nestrno pričakovalo zborovanja. In ko je stopil pred zbrano načelnik Jugoslovanskega kluba v spremstvu drugih poslancev, ni hotelo biti konca pozdravljanja in vzklikanja. Mogočno je donelo po dvorani: »Živela Jugoslavija! Živel Jugoslovanski klub! Živel dr. Korošec!«

Zborovanje je otvoril predsednik političnega društva »Edinost« v Trstu dr. Wilfan, ki je po kratkem pozdravu došlih udeležencev, zlasti pa po pozdravu jugoslovanskemu apostolu dr. Korošču in zastopnikom socialne demokracije otvoril velepomembni izredni občni zbor tržaških Slovencev. Omeniti je treba, da se je shoda udeležil tudi župnik iz St. Janža na Dolenjskem gosp. Bajec, ki ga je občinstvo istaklo burno pozdravljalo. Predsednik Wilfan je v svojem nagovoru orisal pomen mainiške deklaracije naših poslancev ter je v ostalih besedah obojalo izkrivljanje pomena teh naših zahtev. Zlasti je poudarjal, da Slovenci kljub svoji deklaraciji nečemo biti šoveni, nečemo zatirati in tlačiti drugih narodov, marveč hočemo dati vsakemu narodu pravico, ki mu gre. Pač pa zahtevamo Slovenci Trst za svojo samostojno in neodvisno Jugoslavijo, ne morda iz sovražnosti proti Italijanom, marveč ker je to eden izmed naših najvitalnejših življenjskih interesov. Jugoslovani hočemo pokazati in dokazati svojo spravljenost in svojo pravičnost do skrajnih mej. Naša narava nas sili k temu, naša demokratičnost zahteva to od nas in ves zgodovinski razvoj nam to narekuje. Laškim naselbinam po naših krajih bomo v svoji samostojni in neodvisni Jugoslaviji priznali vse pravice, ki jih je le mogoče priznati na zemlji, ki je naša in mora in bo ostala naša.

Ob koncu govora predsednika političnega društva »Edinost« so bile sprejete resolucije, predlagane od poslanca dr. Slavika, ki pa jih prinesemo ob koncu poročila. Govoril je nato načelnik Jugoslovanskega kluba

dr. Korošec.

Uvodoma se je govornik bavil z našo politično prebuditvijo leta 1848. in s tabori leta 1868., na katerih smo že zahtevali združenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov, na svojem narodnostnem programu.

V spoznavanju, da se borimo mi za svoje svete pravice, so pričeli sedaj Nemci, zlasti pa naši alpski nemškutarji, gonjo proti nam. Pričakovati nam je — seveda ker imamo tako modro vlado, ki se da speljati vsakemu poljubnemu človeku na led, — novih preganjanj in novih persekucij. Toda samomori bi storili na svojem lastnem telesu, če bi popustili le za pičico na svojih zahtevah.

(Zivahno, dolgotrajno odobravanje po celi dvorani. Cvetje in trobojnice v barvah troedinegarja našega naroda se vsujejo na govornika.)

V imenu jugoslovanskega ženstva je nato izročila gdnca. Cilka Martelancova predsedniku Jugoslovanskega kluba šopek, izrekač mu popolno vdanost idejam, ki jih zastopa klub, na kar je odgovoril dr. Korošec z zahvalo ženstvu, ki se je v teh težkih časih na tako sijalen način postavilo v vrsto bojevnikov za našo sveto stvar.

Poslanec dr. Rybář je govoril nato o narodnem šolstvu ter slikal velike neuspehe, ki smo jih doživljali zlasti na tržaških tleh in v Istri v naših šolskih vprašanjih vseh krivde vlade.

V imenu socialnih demokratov je govoril sodrug Golouh, ki je naglašal, da se socialni demokrati popolnoma strinjajo z zahtevami, izraženimi na tem shodu, in da so pripravljeni iti za te ideje v boj.

Končno je izpregovoril še nekaj besed župnik g. Bajec iz St. Janža, ki se je v svojem govoru spominjal tudi pokojnega dr. Kreka in njegovega navdušenja za našo skupno jugoslovansko stvar.

Izredni občni zbor se je zaključil ob nepopisnem navdušenju vseh navzočih ter ga je prištevati med najsijajnejše prireditve političnega društva »Edinost« v Trstu, tudi kar jih pozna mirni čas.

Predsednik društva »Edinost« dr. Wilfan je nato še enkrat naglašal edinstvo vseh Jugoslovancev, da mora ostati Primorje in slovenskih, — jugoslovanskih, — a poštenih rokah, da ni nobenega kompromisa z narodom, ki hoče s severa sem ugrabiti Jugoslovancem brez vsake najmanjše pravice te njihove pozicije ob morju ter je končno zaključil še enkrat z zahvalo udeležnikom in govornikom, izredni občni zbor političnega društva »Edinost«.

Resolucije.

sprejete na tem shodu dne 30. maja 1918 ob prvi obletnici proklamacije majniške deklaracije, se glase:

Jugoslovani, zbrani na izrednem občnem zboru političnega društva

»Edinosti« v Trstu dne 30. maja 1918 v Narodnem domu v Trstu, izjavljamo:

I.
Z največjim naglasom in največjim navdušenjem se izrekamo za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter izrekamo vsem njegovim poslancem, osebno pa še njega načelniku dr. Korošču, zahvalo za njegovo delovanje in klubu vse zaupanje.

II.
Prepričani, da je v življenjskem interesu monarhije in v njej živečih narodov, da se sklene nemudoma mir na podlagi sporazuma med narodi in načela samoodločbe narodov, izražamo zahvalo vsem činiteljem, ki so se do sedaj, če tudi brez uspeha, borili proti ljutelemu delovanju vojnih hujšakcev za doseg takega miru.

III.
Protestiramo proti persekucijam, izvršenim pod zaščito in odgovornostjo Seidlerjeve vlade ter proti nakani te vlade, da bi se krona sama izrabljala za gospodstvalniško nasilje nemškotacionalnih strank proti slovenski večini te države.

Družabna prireditev pri Sv. Ivanu.

Popoldne se je priredila pri Sv. Ivanu družabna prireditev, katere se je udeležilo toliko občinstva, da niso našli pozneje došli niti najskromnejšega kotička več. Seveda so bile tudi tu prepovedane vse zastave, tudi govori so bili prepovedani, vendar je ljudstvo prisililo došlega načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca, da je izpregovoril par besed, kljub temu da ga je hotel vladni zastopnik ustaviti. Le dejstvo, da se vzprijo splošni ljudski zahtevi to ni posrečilo. Se je zahvaliti, da je družabna prireditev potekla brez neželjenih dogodkov. Prireditve se je vršila ob petju in deklamacijah do 10. zvečer.

Za nemško bodočnost Trsta.

Štajerska sekcija državne zveze avstrijske industrije je imela v Gradcu 29. t. m. ustanovni občni zbor. Kot zastopnik predsednika državne zveze industrije je govoril šefredaktor dr. Oskar Reichenauer, poudarjal, da v tesni zvezi z Nemčijo se mora osredniti državam na gospodarskem polju odpreti svet; zato pa mora postati avstrijska industrija jednako vredna nemški. Opozorjal je zlasti na Trst in vodne sile planinskih dežel.

Po drugih govorih in volitvah je imel član gosposke zbornice Alfred vitez Escher iz Trsta svoje z veliko napetostjo pričakovano predavanje o pomenu Trsta in Adrije po vojni. Izjavil je naslednje:

Interes Trsta se popolnoma krije z interesi države. S pomenom Trsta se je dunajsko časopisje dolele veliko premalo počelo in v tem se zrcali mnogo prenezanat interes dunajskih merodajnih krogov. Govornik ugotavlja z zado-

voljstvom, da je v tem oziru graško časopisje častna izjema. Escher se je ozrl potem na zgodovino Trsta, odkar je prišel pod Avstrijo. Vse pridobitve, katere je Trst zabeležil, kakor tudi uspehe svojega kolonialnega stremjenja so se izgubile v napoleonskih vojnah in še le 1815 je nastopil velik preobrat. Trst je dosegel od tukaj dalje okoli 1850. mnogo večji promet kakor pa nemška severna pristanišča. Ta prosep je privedel živahen dohod iz Nemčije in tudi z vzhoda. Zal pa je ostala udeležba iz Avstrije jako mala, in tako je ostal lokalni in tudi trgovski jezik, kakor v Sredozemskem morju tako tudi v Trstu, italijanski. Iz tega se da razlagati, zakaj si je nemški jezik v Trstu le počasi pridobil tal. Leta 1815. je znašal pomorski promet 170.000 ton, leta 1855. že 740.000 ton. To je višek za Trst. Od tu dalje pričena zastajanje. Vzrok je bil v zakasneli napravi železnice zveze v zaledju in v izgubi Lombardije in Benečije v izgubi ogrskega razpečevališča v korist Reke. Glavni vzrok nazadovanja pa je tical v tem, da je nastopil namesto jadrnice parni promet, ki je mogel prevažati mnogo večje množine in je obrnil promet v severna pristanišča in v Srednjo Evropo.

Preobrat na bolje je nastopil, ko so bile uvedene diferencialne carine v prilog Trsta, da se izjednačijo disparitete železniških tarifov, in ko se je začelo ustvarjati parniško mornarico. Kako izredno važna je bila ta odredba, kaže okolnost, da je mornariško stanje, ki je leta 1893. v Avstriji znašalo 139 brut. reg. ton, poskočilo v letu 1913. na 720.000 ton in da je z ogrskim skupno znašalo jeden milijon ton. S tem se je Avstrija pomaknila na deveto mesto pomorskih narodov. Ako bi ne bila nastopila vojna, bi imela Avstrija 14 milijona ton. Nadaljni razvitek je dala Trstu naprava kavnoterminalskega trga. Zveza Avstrije z Nemčijo daje povod pričakovanju, da bomo prestali bližajočo se gospodarsko vojno.

Vstvarijo se ugodne trgovske zveze s Turčijo in nevtralnimi balkanskimi deželami, na kar nastane velika izmena surovin in industrijskih produktov s temi deželami. Po mirovnem sklepu in po zopetni svobodi trgovine bo nastal v prvi vrsti živahen pomorski promet na vzhod, čemur bo prav dobro služil v dalmatinskih pristaniščih dobro shranjeni lastni brodomni prostor. Bodoče izboljšave in olajšave v železniškem prometu in na morju bodo dale tudi transitnemu prometu v Svicco in v južno Nemčijo važno vlogo in ustvarile avstrijskemu morskemu emporiju nadaljno važnost. Uporaba planinskih vodnih sil, naprava novih parnih črt v Severno Afriko, Španijo, v zapadno Afriko, v holandsko Indijo, v Perzijo, obnovljenje in razširjenje zakona za pospeševanje mornarice s pomnožitvijo našega brodomnega parka in z razširjenjem kavnoterminalskega trga, nadalje pritegnitev trgovskih in tehničnih sil iz lastnega in nemškega zaledja, kakor tudi ustanovitev nemške navtične šole v Trstu bo v prospeh povzdigi Trsta.

Kot glavna postaja dobi Trst tudi s strani velikih nemških brodomlastnikov, ki so doslej imeli svoje črte iz Genove, istakto novih življenjskih moči. Vse to bo stalo velike stroške, zato na nastaja vprašanje, kako bomo ščitili to svojo posest? Dokler Italija in njeni zavezniški zapirajo naš svobodni vhod in izhod v Adrijo med Valono in Brindizi, se ne more svobodno razviti trgovsko plovstvo. Zato nas sili potreba, da se polastimo Valone in nienega zaledja v interesu samovzdrževanja, kakor tudi v interesu naše svetovne pozicije.

Ne oslablja več naša materialno in moralno italijanski iredentizem, marveč v vprašanju naše gospodarske bodočnosti stoji nevarnejše vprašanje: slovensko gibanje, ki se razširja na jugu in stremi za tem, da zapre dohod iz nemških provinc k morju. To se ne more zgoditi, kajti naši nemški zavezniški imajo enake interese na razviku Trsta in njegovega prometa, kakor na razviku svojih lastnih pristanišč v Severnem morju. Narodni boji morajo biti preganjeni iz Trsta. To se more zgoditi, ako se avstrijska Furlanija med Sočino in Tržičem pritegne v tržaško ozemlje, za kar se par slovenskih krajev na kraškem robu rado odstopi Slovanom. Ako se sledi tem smernicam, ne bo Trst samo zgodovinsko interesantno ime na papirju, marveč bo moglo slediti svojemu namenu, da bo s pomočjo Avstrije važen posredovalec trgovine in prometa za Avstrijo.

Vitez Escher je že mnogo pisal in govoril o Trstu. Morda je na svojem mestu, kadar govori o plovi na morju in pomorski trgovini, kadar krene pa na politično polje, kakor v Gradcu, mu spodsne na opolzkih političnih tleh. Slovensko gibanje straši tudi vitez Escherja, zato hoče pregnati Slovence s tržaškega ozemlja in priklopiti k Trstu Furlanijo. Trst mora biti seveda trdno zvezan z Nemčijo, potem bo pravi

posredovalec prometa za Avstrijo. Najbrže gospod Escher ni gojil vedno takega naziranja, ali v Gradcu se že mora tako govoriti. Originalno pa je to, da naj Furlani pomagajo k nemški trgovski slavi v Trstu, s Slovani pa ven iz Trsta. Ubogi Furlani, kako se igrajo Nemci z njihovo bodočnostjo in kako jih hočejo izkoristiti v svoje svrhe — mi pa imamo jasne cilje pred seboj, katere hočemo polno doseči. Slovenski Trst bi bil prav dobro odjemališče za notranje, torej tudi nemške pokrajine, in bi se ne zapiral napram notranosti, tak Trst, kakor ga hočejo zvariti vsled začasnih političnih razmer skrajno napeti Nemci, pa bi bil nesreča za Avstrijo. Misel, da se da uničiti domače prebivalstvo ob Adriji, je nesmisel. Strahoviti boji bi se razvili, pod katerimi bi trpel Trst in Avstrija bi imela zbog takih nemških bojev veliko škodo. Mi pa hočemo mir in razvitek, ki bi koristil Trstu in notranosti.

Soissons zavzet.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 29. maja. (Kor. urad.)

Zapadno bojišče. Na bojnih frontah od Ysera do Oise je trajalo zvišano bojno delovanje. Francoski delni napadi južno od Ypresa so se ponesrečili. Zapadno od Montdidiera je vdri sovražnik pri krajevem sunku v Cantigny. Armade generalobersta v. Boehna in generala v. Belowa, armadne skupine nemškega cesarjeviča so včeraj zmagovito nadaljevale napad. V boj hiteče francoske in angleške rezerve smo vrgli nazaj. Na desnem krilu so divizije generala v. Larischa po obrambi francoskih protinapadov zavzele hrbet Terny-Sorny in višine severovzhodno od Soissons. Po trdem boju so zlomile tudi čete generala Wicheru sovražni odpor na visoki planoti Conde. Fort Condé smo zavzeli. Vregni in Missy vzele. Na južnem bregu Aisne in Vesle smo prodrli na višine zapadno od Cuirya. Zbori generalov v. Wincklerja, v. Conte in v. Schmettova so prekoračili Veslo. Zavzeli so Braisne in Fismes. Sedaj stojimo na višinah tik južno od Vesle. Čete generala Iise so zavzele višine severovzhodno od Prouillyja, vzele Villers-Franqueux in Courcy ter se bojujejo za višino pri St. Thierryju.

Neumorno prodirajočim pehotnim, artiljerijskim in minerskim četam slede čete z baloni in poročevalske čete. Mogočno delo planirskih, železn., oboroženih in gradbenih čet omogoča prodiranje preko bojišča ter nadomeščanje bojnih sredstev v neumornih kolonah. Požrtvovalno se trudijo zdravilni in nosilci za ranjence na bojišču. Kljub nestanovitnemu vremenu so napadale naše letalske čete sovražnika vedno iznova z bombami in strojnimi puškami, dočim pehotni in artiljerijski letalci brez prenehanja nadzirajo uspevalni napad in učinkovanje našega artiljerijskega ognja.

Število vjetih je naraslo na 25.000. Med njimi sta en francoski in en angleški general. — v. Ludendorff.

Berolin, 30. maja. (Kor. urad.)

Zapadno bojišče. Na bojnih frontah med Ysero in Oise je bojno delovanje na mnogih točkah naraslo. Krajevni infanterijski boji. Napad bojnih armad nemškega cesarjeviča se zmagovito nadaljuje. Severno od Aisne smo pridobili v trdih bojih pri Crécy au Montu, Juvinjnyju in Guittetzu. Brandenburške čete so zavzele Soissons. Južno od Vesle se je v nevzdržnem napadu naših divizij zlomila ustvarajoča se nova francoska fronta. Vrgli smo sovražnika po trdovratnem odporu tja preko črte Villemontail - Parcy - Fère en Tardenois - Coulouges - Brouillet - Brancourt. Forti severozapadne fronte pri Reimsu so padli. Zavzeli smo severne dele Le Neuvillea in Bethenyja. Število vjetih je naraslo na več kot 35.000. Plen na artiljerijskem in vojnem materialu je velikanski. Vplenili smo topove vseh vrst do topov na železniških tirih z največjim kalibrom. Viharno napredovanje naših napadalnih čet je branilo sovražniku, da bi bil odpetjal v zavzetem ozemlju pripravljene bogate vojne zaloge. V Braisneju in Fismesu smo vplenili cele zaloge, poleg tega tudi obsežna skladišča municije, železniške vlake, lazarne naprave in sanitetno opremo. Vplenili smo tudi vzletališča z letali, pripravljenimi za vzlet, in letalski material. Naši letalci so zbili zadnje tri dni 38 sovražnih letal. Nadporočnik Berthold je dosegel svojo 29. zmago v zraku. Poročnik Roeth je zbil na poletu iz Dix-

mučena do južno od Ypresa pet sovražnih priveznih balonov, ki so goreči padli na tla. — v. Ludendorff.

Bitka med Aisno in Marno.

Dunaj, 29. maja. Bitka med Aisno in Marno je bila včeraj kljub novim francoskim rezervam iz prostora pri Compiegneu zmagovito napredovala preko odseka ob Vesli. Nemci stojijo pred Soissonsom, ki bo moral kmalu pasti. Tudi položaj pri Reimsu prihaja od ure do ure bolj kritičen. Že sta dve vasi na severni fronti Reimsa, ki so jih Francozi silno utrli, v rokah Nemcev. Vprašanje je, ali se bo francoskemu armadnemu vodstvu posrečilo ustvariti južno od Vesla novo fronto, ki bo vzdružila zvezo s fronto zapadno od Soissons, oziroma vzhodno od Reimsa. Pričakovati je, da se že v najkrajšem času napadalni prostor močno razširi. Močni deli angleško-francoskih armad v odseku Soissons-Reimsa so razbiti. Število vjetih in težke krave izgube sovražnika dajo sklepati na to. Vseled tega bo moralo francosko armadno vodstvo globoko poseči v svoje rezerve, vsled česar se bo fronta Amiens-Noyon močno oslabil. Nemško armadno vodstvo pa ima še zadosti sil, da izkoristi to zadrego sovražnika. V prvih dveh dnevih bitke so Nemci napredovali za nekaj 20 km.

Zeneva, 29. maja. Angleške sile naj bi bile po ukaz generala Focha zadržale Nemce severno od Aisne med Berryaucom in Vaillyem. Angleške čete pa so morale prepuštili Nemcem to ozemlje, ker se je bilo nemogoče dobiti pravočasno rezerve. V Parizu je provzročila vest o opustitvi doline Vesle veliko nevoljo zlasti, ker se je isti dan izjavljalo, da je dohod od Reimsa popolnoma zavarovan.

Zeneva, 29. maja. »Manchester Guardian« pravi: Če nameravajo Nemci prisiliti generala Focha, da bi vrgel vse svoje rezerve na Aisno, dočim bi se glavni napad izvršil na drugi točki, ta načrt nima nobene izgleda. Z naraščajočim zaupanjem smemo pričakovati trenutka, ko se bo položaj iznova izpremenil nam v prilog. »Pall Mall Gazette« pravi, da ni nobene znanke, da bi mogli Nemci prebiti angleško-francosko fronto. Narava tega sunka skupaj z napadom na Loker kaže, da je sovražnik pač dosegel nekaj uspeha, kar se je pa dosedaj napadalcu še vedno posrečilo.

Zeneva, 29. maja. Glasom pariških poročil stoji za severnim delom zapadne fronte ameriška rezervna armada, o kateri pričakujejo, da bo posegla v te boje.

Zeneva, 29. maja. Vojaški kritiki francoskih listov pravijo, da so pridobitve Nemcev resne, nikakor pa ne zadostujejo, da bi izsilile prebitje na ententni črti Soissons-Reims.

Berolin, 28. maja. (Kor. urad.) Dne 27. maja smo izvršili na Flandrskem uspešne majhne krajevne sunke z omejenim ciljem. Zavzeli smo celo vrsto oporišč za strojne puške. Severno od Kemmela je bil odpor sovražnika silno ljut. Zlomili smo ga. Brez oziroma na močne izgube v našem zapornem ognju in v ognju strojnih pušk so pošiljali Francozi vedno nove sile v boj. Na par točkah se je posrečilo potisniti dva oddelka, ki sta v navdušenju napada prodrla nekoliko predaleč, zopet nazaj. Število vjetih se ni dognano. Presega pa več sto.

Zeneva, 29. maja. Glasom poročila »Agence Havas« ogrožajo Nemci sedaj francosko - angleške pozicije med Conde in Chavonne. Nota je zelo pesimistična.

Berolin, 30. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Ob strmih stenah vsakega pobočja, v varstvu vsake udobine in v senci vsakega gozdnega roba se kopiči ogromni vplnjeni vojni material in se urejuje za pobočji Winterberga in vzhodnega Chemina des Dames. Cele tedne bo potreba, da se te topove uredi in določi za novo uporabo. In vendar so ti topovi in vplnjeni velikanske municijske zaloge samo odlomek materiala, ki je prišel v naše roke. Za Chemin des Dames se nahajajo obsežna ogromna pionirska skladišča. Vsa dolina Aisne pa je ena sama veriga velikih skladišč vojnega materiala vseh vrst. V nižinah Aisne so bila vplnjena na daleč segajoča proviantna skladišča. Vse to je za nas dobro došlo ojačenje armadne prekrbe. Številni vplnjeni avtomobili so dobrodošla dopolnitev našega dovoznega parka in so že v obratu. Trajalo bo mesec, predno bo mogla že tako ob težkih razmerah delujoča alirana vojna industrija izpolniti to vrzel.

Pariz, 30. maja. (Kor. urad.) Včeraj zvečer je razvijal sovražnik močno letalsko delovanje in je metal na raznih točkah za fronto bombe. Signalizirano so bila letala s smerjo na Pariz. Proti 1/21. ponoči je bil dan signal za alarm in takoj se je pričela odbitalna akcija. Nijeden sovražni aparat ni predrl ljuškega zapornega ognja odbijalnih topov. Nad mestno pariško ozemlje niso mogli prileteti. Samo nekaj bomb je bilo vrženih v bližini mesta. En sovražni aparat so zadelo naše baterije in je gladko padel na tla. Po 1/1. ponoči so alarmni signali prenehali.

Rotterdam, 29. maja. (Kor. urad.) Polkovnik Ringington piše: Nova bitka ob Aisni je največja operacija, ki jo je izvršil sovražnik proti nam, odkar je bil general Foch imenovan za vrhovnega poveljnika. Če se posreči Nemcem ustaliti se južno od Aisne, kjer se odigrava velika bitka, se bo fronta silno podaljšala. Ali bo to kaj spreminilo načrte sovražnika, je vprašanje, na katero ne moremo odgovoriti, predno ne poznamo sile ob Aisni stoječih sovražnih čet. Izguba višin ob Aisni in reke same pa je zelo resna stvar in upamo, da bo general Foch položaj ob pravem času še popravil. »Manchester Guardian« je mnenja, da je položaj sedaj mnogo manj resen, kakor zadnji teden marca. List je mnenja, da bodo Nemci poskusili še druge napade na drugih bolj proti vzhodu ležečih točkah francoske fronte.

Berolin, 29. maja. (Kor. urad.) Na Flandrskem na fronti pri Montdidieru, pri Verdunu, med Mozo in Moslo in na Lotarijskem do sedaj dan in noč živahno bojno delovanje. Ponekod se je artiljerijsko streljanje močno ojačilo. Nemške baterije so obstreljevale za sovražno fronto ležeče železnice, prometne točke in prehode preko kanalov. Pri Arrasu in bolj proti jugu od Avre se je artiljerijski boj časih stopnjeval do največje sile. Sovražne patrulje so bile krvavo zavrnjene. Pri Montdidieru severo - zapadno od mesta se je od 8. zjutraj napred ožen bolj in bolj zgoščal. Kmalu nato je izvršil nasprotni napad in se mu je posrečilo vdreti v Cantigny. Pri poskusu prodreti naprej pa so nemške baterije sovražne tanke, ki so napad podpirali, deloma razbile, deloma prisilile, da so se vrnile. Ti tanki na več točkah zapadno od

Noyona smo sovražnika primerno odbili. V Champagni, pri Verdunu, zapadno od Blamonta in vzhodno od Badonnvillersa je bila nemška artiljerija zlasti delavna. Pri uspešnem sunku pri Besonvauxu je imel sovražnik velike krvave izgube ter smo vjeli številne Francoze.

Bern, 29. maja. (Kor. urad.) »Echo de Paris« poroča, da je Clemenceau v kuluarju zbornice podal poslancem podrobnosti o bitki ob Aisni. Rekel je, da smatra bitko za diverzijo, nikakor pa ne za glavni napad.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

27. maja zvečer. Ker so dospele nove sile, se je posrečilo Nemcem prekorati Aisno med Vaillyem in Berryaucom. Francosko - angleške čete se nadalje v neprestanih bojih s številno premočnim sovražnikom korakoma umikajo. Bitka se luto nadaljuje med Veslo in Aisno in na visoki planoti, za katero dohajajo neprestano francoske rezerve.

Francoski vojni svet.

Zeneva, 29. maja. Predsednik Poincaré je sklical za jutri ožji vojni svet, ki se bo bavil z opetovano zahtevo vrhovnega poveljnika Focha po takojšnjem ojačenju.

Državna konferenca na Angleškem.

Berolin, 28. maja. »Morningpost« poroča, da se sestane angleška državna konferenca dne 25. junija, da odloči o angleških vojnih ciljih in mirovnih pogojih.

Ponesrečen nemški podmorski čoln.

Madrid, 26. maja. (Kor. urad.) Listi poročajo, da je dospel nemški podmorski čoln »U 56« dne 24. maja poškodovan v pristanišče Santander. Posadka je bila v okolici Madrida internirana.

Obzodbje zaradi vojne v Ameriki.

Bern, 29. maja. V prvem vojnem letu je bilo v Zedinjenih državah nič manj nego 3000 oseb obsojenih radi špijonaže in drugih prestopkov proti vojni. 23 oseb je bilo obsojenih zaradi zasramovanja predsednika.

Dobavna pogodba med Ameriko in Norveško.

Kristijanija, 27. maja. Danes tukaj in v Washingtonu objavljena pogodba z Ameriko velja za vso dobo vojne, pa jo lahko obe stranki eno leto po 30. aprilu 1918 in pozneje odpovesta na tri mesece.

Norveška dobi natančno določeno množino blaga, ki se pa ne sme niti direktno niti indirektno izvoziti v kako državo, ki je z Ameriko v vojni ali pa nje zaveznikom. Izvzemši ribe in izdelke iz rib, ki letno ne presežejo 48.000 ton.

V dežele centralnih sil se smejo izvoziti natančneje določene množine kovin in kemikalij. Norveška obljublja Zedinjenim državam in zaveznikom različne natančneje določene množine blaga za več milijonov ton ter 48.000 ton ladij in ladijskih izdelkov.

Boji v dolini Tonale.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 29. maja. (Kor. urad.) Boji v pokrajini Tonale so včeraj zopet oživel. Dva italijanska napada, podprta od močnega artiljerijskega in minkskega ognja na Monticello, južno od prelaza, sta se zlomila. Proti našim pozicijam ob dolenjem toku Piave je trajal sovražni artiljerijski ogenj.

Letalec Torricchi je zbil pri Drasu 2 angleški letali ter dosegel tako svojo 25. in 26. zmago v zraku. — Šef generalnega štaba.

Dunaj, 30. maja. (Kor. urad.)

Boji v pokrajini Tonale trajajo. Tudi v pokrajini Adamelo se je stopnjeval sovražni artiljerijski ogenj. Več sovražnih napadov na naše pozicije južno od ledenika Presanella smo zavrnili. Sovražni izvidni poskus preko Piave severno od San Dona se je ponesrečil. — Šef generalnega štaba.

Zaprisega italijanskih rekrutov. Iz Lugana: V Milano se bo vršilo v nedeljo nekatere vrste zmagoslavje. Prvih bo zapriseženih 500.000 rekrutov letnika 1900. Enake ceremonije bodo tudi v Rimu, Genovi itd.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

27. maja. V tonalski pokrajini, kjer so naši alpini sredi jako goratega in z ledom pokritega sveta premagali sovražni odpor, smo otvorili četrto vojno leto z zmago. Dne 25. maja začeto podjetje se je nadaljevalo brez prestanka ponoči 25. na 26. maja in tudi tokom 26. maja. Vrh Zigolon (3049 m) s pobočji Maroche, vrh Preson (3069 m), prelaz Iriha Cello (2550 metrov) in vzhodna pobočja so bili sovražniku odvzeti in se nahajajo v naši lasti. Vse naše čete so bile strunne in hrabre. Tretji napadalni oddelak kakor tudi alpski bataljoni Cavanto, Edolo in Mandrone zaslužijo, da se jih posebej omenja. Sovražnik je utrpel težke izgube. Vseled obdobja vrednega sodelovanja artiljerije in velike rezkosti napada so bile naše izgube neznatne. Dosedaj je ostalo v naših rokah 870 vojakov, med temi 14 oficirjev, 12 topov, 14 minometov in močnejših jarkov, 25 strelnic, mnogo stotin pušk in mnogo vojnega materiala. V Vallarju je napadel sovražnik ponoči od 25. na 26. t. m. dvakrat naše pozicije na hribu Corno. Naša posadka je prizadela v družbi z artiljerijo sovražniku številne izgube, potem ga je poglajala z napadom v beg. V Posini in na južnih pobočjih Sasso Rosso so se vršili patroljski boji, katerih izid je bil za nas ugoden. Na ostali fronti je razvijala artiljerija svoje navadno delovanje, ki je bilo živahnejše pri Piavi, med Ferrare in Istestadura. Zračno delovanje je bilo vsled slabega vremena omejeno. Nekaj sovražnih aparatov je bilo sestreljenih.

Z ostalih bojišč.

IZ RUSIJE.

Stockholm, 28. maja. (Kor. urad.) Boljševiki časopis »Izvestja« piše, da tvori mesto Ural in uralsko ozemlje središče oborožene sile za konstitutivno zborovanje. Tamkajšnji poglavarji razpolagajo s precejšnjimi denarnimi sredstvi in ljudmi. Vstaja se širi na Sibirijo. List tudi poroča, da je v Buhari in Irkutsku vstaja proti sovjetski oblasti in da se sibirsko koalicijska vlada bori proti boljševikom.

Stockholm, 28. maja. Kakor poroča »Pravda«, razpravlja boljševiška vlada s strokovnjaki o nacionaliziranju vse ruske kovinske industrije z ostanom ogromne grata, ki naj bi obsegal 15 velikih podjetij z okoli 15.000 delavci. Vse delnice naj bi se združile v rokah sovjeta. »Pravda« označuje projekt za logično stopnjo na poti do socializiranja vseh produkcijskih sredstev. Vlada premišlja tudi o zakonu, po katerem naj bi bilo dovoljeno sklepati kupčije samo do neke meje; zunanja trgovina, kjer gre za večje zneske, naj se pa monopolizira.

Haag, 29. maja. Reuter priobčuje brzojavke angleškega časopisa iz Washingtona, da se je Amerika domenila z zavezniki, da v Rusiji ne bo intervenirala. Japonski so sporočili, da tega niso sklenili iz nezaupanja do nje, nego samo iz političnih vzrokov.

London, 30. maja. (Kor. urad.) Iz Moskve poročajo 28. maja, da sta carjevič in njegova najstarejša sestra dospela v Jekaterinburg.

Berolin, 31. maja. (Kor. urad.) Iz Moskve poročajo dne 28. maja, da je izbruhnil v bližini kazanskega kolodvora predvčerajšnjim silen požar, ki je imel za posledico močne eksplozije v velikem številu železniških vozov, napolnjenih z artiljerijsko municijo. Zgorelo je 350 vagonov z razstrelili, municijo in raznimi zalogami. Zatrjuje se, da je pri požaru poginilo 30 do 50 oseb. Vzrok katastrofe še ni dognan.

Angleži v Kavkaziji.

Kijev, 30. maja. (Kor. urad.) List »Posljednja Vedomosti« poroča: Iz Baku prihaja poročilo, da je pred tremi tedni Anglija v tovornih avtomobilih spravila čete iz Mezopotamije v Kavkaz. Močna avantgarda je iskala zvezo z oddelkom Kornilova. Polotoka Apseron in Baku so zasedli Angleži. Prodiranje se vrši v smeri na Tiflis, Aleksandropol, Sarikamiš, Kars in Erzerum. Gibanje je naperjeno samo proti Turkom.

Delavna dolžnost za poljedelstvo na Romunskem.

Bukarešta, 30. maja. (Kor. urad.) Romunska vlada namerava v kratkem naredbenim potom izreči poljedelstvo delavno obveznost. S tem naj se prepreči, da so v enem delu dežele delavci brezposelni, ko komaj nekaj ur železniške vožnje naprej poljedelstvo zaradi pomanjkanja delavnih moči trpi resno škodo. Vlada namerava uvesti nekako delavno borzo, katere naloga bo, delavce spraviti tja, kjer so potrebni.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 28. maja. Palestinska fronta. Močan artiljerijski ogenj je deloma močno obstreljeval posamezne naše baterije. — Jordanska fronta. Samo majno bojno delovanje. Vzhodno Jordana je obstreljeval sovražnik naše zadaj ležeče ozemlje. Sovražne patrulje, ki so tipale naprej, smo zavrnili. Naša artiljerija je z uspešnim ognjem prišla sovražno kavalerijo na mostišču in na cestah v Jeriho. Taborišče vstavev na Wadi Hesa je bilo ponovno cilj naših letalcev za metanje bomb. — Kavkaška fronta. Naše vzhodno in jugovzhodno Aleksandropol stojiče čete so prijele močne armenske sile. Vsi napadi so se krvavo ponesrečili. — Dardanele. V noči od 25. na 26. maja so naša letala z morja in s kopnega opetovano in uspešno napadla letališče na Imbrosu. Opazili smo več dolgotrajnih požarov. — Na drugih fontah je položaj neizpremenjen.

Slike iz Ukrajine.

»Poslednja Novosti« priobčujejo skice o politikih, ki so izrali vodilno vlogo v bivšem ukrajinskem parlamentu, mali Radi. Pri tem krvavo zasmejuje ukrajinske narodne šoviniste stranke »samostojnikov«, ki ne trpe Rusov na Ukrajini in jih imenujejo manjšino, dasi so isti po vseh mestih v večini, po kmethih pa je vse duhovništvo, učitelstvo, uradništvo ter sploh vse razumnštvo velikoruskega mišljenja.

Štepanenko (socialist-samostojnik) je užaljen, ako ga ne smatrajo socialistom. Dr. Lucenko, iste stranke, pa užaljen, ako ga smatrajo socialistom. Oba imata na očnike, politična kratkovidnost, seveda: Nemcev ne opazata. Ako naletita na ulici na Nemca in slišita krike nemcev, odgovarjata sistematično: »glej Nemca, odgovarjata sistematično: »Neumnost, to je vendar Ukrajinec!« Oba sta medicina, celo zdravnik sta, res da smo živinozdravnika, zato pa tudi predpisujeta konjske recepte. Rusijo je treba ubiti z gadom, kacane (nosovka za velikoruske) je treba nozopreti v koncentracijska taborišča. Polietke pošiljata na Poljsko. Zide pa v Berdičev. Niuna je stranka najbolj solidarna stranka. Vseh 21 somišljenikov se udeležuje male Rade.

Imenovana gospoda gresta v zborovalno dvorano, ostali pa na galerijo, kjer ploskajo govorom svojih dveh tovarišev.

Križanovski (ukrajinska delavna stranka) je goreč Ukrajinec. On je najjasnejša glava v Radi. Njemu je vsako vprašanje jasno; k besedi pa se oglasa samo »k redu« ter prosi prenehati z gostilniškim klepetanjem, posebno, kadar govorijo zastopniki »manjšine«.

Rafes (židovski bund) se poboljšuje. Na njem je nekaj španskega. Upliva namreč s svojimi govori na rado kakor rdeč plašč na španskega bika.

Sklovskij (ruski socialisti-revolucionar) ima ostudno navado, da ima vedno polne žepke tobaka za nuhanje in si sile večini pod nos. Kadar stopa on na govorniški oder, se čuje v ukrajinskih klopih silen kašelj, pljuvanje in kihanje. Tobak je oster in se čuti že vnaprej.

R. K. Zakonodateljska močrost ukrajinske centralne rade.

Glasilo velikoruskega meščanstva v Ukrajini »Golos Kijeva« priobčuje sledeči pogovor dveh Kijevčanov iz dobe, ko je morda centralna rada iznenadila narod vsak dan s kakim novim »epohalnim« zakonom.

A: »Ali že veste najnovejšo?«
B: »Kaj pa je spet kak takega?«
A: »Pripravlja se epohalen zakonski načrt...«

B: »Govorite že vendar, za boga svetega!«

A: »Novi zakonski načrt je izdelan, ki odpravlja bojo po nogah kot predsedok buržoazije, in uvaža bojo po rokah. Mi smo, hvala bogu, socialistična država, zato se moramo otežiti vseh zastarelih navad meščanstva.«

B: »Ampak... Lepo, toda, kako bo narod sprejel to novotarijo?«
B: Kaj pa nas briga narod! Prišli bomo ljudstvo pa bo! Ko bomo izgnali za kazni par milijonov nepokornih elementov iz Ukrajine, boste že videli, kako bo potem vse hitelo hoditi po rokah!

B: »Vendar so gotove težave... namreč za otroke nič ne rečem, ti se nauče naenkrat, nam starejšim pa bo malo težko... Ali mislite, da bi ne bilo mogoče dostaviti v zakonu klavzulo, da starejši ljudje lahko za enkrat lezejo po vseh štirih?«
A: Težko, če bo šlo. R. K.

Politične vesti.

Prepovedan shod. V proslavo prve obletnice deklaracije je bil namenjen v nedeljo dne 2. junija ob 11. dopoldne velik shod, na katerem bi bili govorili za vse tri slovenske stranke dr. Korošec, dr. Ivan Tavčar in A. Kristan. Policijsko ravnanstvo je ta shod prepovedalo, češ da bi čisto nezakonita agitacija in izvajanje, kakor so bila slišati na zadnjih shodih — utegnila ogroziti javni mir in škodovati državnim interesom. Shod je bil sklican od naprednega društva »Skale«. Shod je sedaj vnovič naznanjen od druge politične organizacije.

Malenkostni ljudje. Na družabnem večeru, ki ga je snoči na obletnico deklaracije priredilo žensktvo v »Unioni«, sta nameravala tudi govoriti državna poslanca dr. Ravnihar in dr. Pogačnik. Policija pa je to prepovedala, češ, da bi govora dala prireditvi političen značaj. S takimi ukrepi hočejo ustaviti jugoslovansko gibanje. Ali gospoda ne pomisli, da ga s tem še bolj podžiga ter naravnost utemeljuje njega popolno upravičenost?

Poizkus ustvaritve večine v parlamentu. Z Dunaja poročajo: Pogajanja za sestavo trdne večine v poslanski zbornici se neprestano nadaljujejo. Glede glavnega vprašanja, ali se bodo Poljaki odločili, se z Nemci spojit v skupno večino, v kratkem ni pričakovati napredka, odvisno bo to od obravnav grofa Buriana v Berlinu. Poizkusilo se bo tudi ukrajinske poslance pridobiti za večino. Med Poljaki in Ukrajinci so pa, kakor znano, huda nasprotstva. Zato se namerava še predno se Burian vrne iz Berlina, poizkusiti, da se med strankami napravi sporazum, ki naj Ukrajincem omogoči vstop v večino. Vlada je zato že pričela pogajanja z v poštev prihajajočimi osebnostmi, pa so ji sporočili, da bi Poljakom in Ukrajincem bilo ljubeše, da posredovanje pride v nemške roke. — Tako si bodo večino v parlamentu predstavljajo nemški politiki.

Za VIII. vojno posojilo. Finančni minister baron Wimmer je sprejel dne 29. maja zastopnike časopisja ter apeliral nanje, da naj vlado tudi pri VIII. vojnem posojilu krepko podpirajo. Minister je izjavil pri tem, da je mogoče ravno sedaj z zaupanjem gledati v bodočnost.

Pisanje blaznikov. Iz Maribora nam piše dopisnik: Sklep vseslovenskih strank v odgovor na nemčurske denuncijante pred cesarjem je izzval v vsakem poštenem slovenskem srcu, posebno pa pri nas to zgoraj, pravcati oddih olajšanja. To so bile močnejše besede, za katere je hvaležen svojim voditeljem ves naš narod in posebno mi narodni mejaši ob jezikovni meji. Vpliv pri narodnih nasprotnikih je seveda tisti, ki ga izzove, rdeč prt na blazno — bojažljeno govedo. Prednjači seveda tudi to pot tista mala vsenemška klika podaljševalcev vojne, ki so ji, kakor je upati, po odporu drugih, menda pustolovske politične ure štete. Ne da bi se spuščal v kakšno nadaljno polemiko, naj zberem, ozirom izberem par cvetk, ki jih prinaša »Marburger Ztg.« od 29. maja v svojem članku, naslovljenem »Die Laibacher Antwort«. Uvodni stavek: »Auf die kaiserlichen Worte zu Baden hat der Wendenpriester Koroschetz mit seinen Spiessgesellen, über denen der blutrote Schein des Königsmordes (!) im Konak zu Belgrad (!) und des Thronfolgemordes (!) zu Sarajevo flackert, in Laibach geantwortet.« Nato sledi glede na izjavo pasus: »...er erhebt sich kühn über die kaiserliche Erklärung (!) und stellt ihr den Willen des Wendenpriesters Koroschetz entgegen.« Daje: »Auf Koru lebt der blutberonnene König Peter... Ihm gilt der Beschluss (!), der unter dem Vorsitze des Koroschetz zu Laibach gefasst worden ist, König Peter soll aus ihm neue Hoffnungen schöpfen!« — und da das tschechische Verrätertum seine Ziele nicht erreichte, trägt der Wendenpriester Koroschetz die Kramarsch - Politik in die slawischen Gebiete des Südens.« Potem na naslov slovenske socialne demokracije: »Zu diesen Kriegsverlängerern und serbophilen nationalen Chauvinisten gesellen sich auch die südslawischen Sozialdemokraten; sie sind wie die tschechischen Sozialdemokraten, Fahnenträger nationaler Brunst.« — Polemika je seveda popolnoma nemogoča. Članek je napisal očitno tisti Norbert Jahn, ki je že tako daleč, da v poznih jutranjih urah nagovarja slovenska dekleta na javnih prostorih, naj se mu vda do in na grozi s pruskimi »Pieckhaubami«. Ta moč ne spada več v javnost. Najkrajnji čas bi že bil, da se ga spravi v deželno blaznico, v Feldhof pri Gradcu, ali pa vsaj v kak sanatorij, da se zopet zave in da se mu možgani vsaj za silo zopet v red spravijo.

S polblaznikom se prerekati, nima pomena; z njim morejo občevati kvečjem še blazniki. Ni izključeno, da se je v njih družbi nalezil takih nazorov. Saj je vedno z njimi v zvezi... C. kr. deželni šolski svet štajerski in razsodbe c. kr. upravnega sodišča na Dunaju. C. kr. upravno sodišče na Dunaju je leta 1913. na pritožbo krajnih svetov Celjske okolice, v St. Jurju ob južni železnici in na Dobju razsodilo, da občine in krajni šolski svet niso dolžni plačevati naročnine za šolski Narodbeni List, dolžni pa so ga sprejemati, kajti višje oblasti morajo svoje naredbe, ukaze itd. priobčevati brezplačno. Kljub temu terja c. kr. deželni šolski svet štajerski neprenehoma leto za letom naročnino od krajnih šolskih svetov, če tudi si lista naročili niso. — Najprimernejše storijo krajni šolski sveti in občine, da vsako tako terjatev vrnejo z opombo, da lista ne plačajo, ker je c. kr. upravno sodišče na Dunaju tako razsodilo. Seveda bode deželni šolski svet prihodnje leto zopet terjati naročnino, misleč, da se bode krajni šolski svet nekoga dne navčital terjatev in bode naročnino pod novim načelnikom vendar plačal; toda te terjatve naj nikogar ne zmotijo, pravica naj obvelja, ne pa krivica šolske oblasti. Ako pa deželni šolski svet le ne bode dal miru ter bode še naprej predržno preziral razsodbe c. kr. upravnega sodišča, naj se zadeva odstopi dotičnemu državnemu poslancu. Proč od nemške nadvlade v Jugoslavijo!

Vsenemško hrepenenje po »maščevalni vojni«. Frivolno priznanje vsenemškega voditelja. »Vorwärts«, v Berlinu izhajajoče glasilo nemških socialnih demokratov, piše: Ako Vsenemcem očitajo, da so mnogi izmed njih hrepeneli po sedanjih svetovni vojni in si je zaželeli in da imajo ti ljudje z razkritjem svojih misli na vesti sovražno inozemstva proti Nemčiji in splošno vero drugih narodov, da je Nemčija zakrivila vojno, ako jim to očitajo, se dvigne redoma v vsenemškem časopisju vrtnec ogorčenja. Sedaj pa lahko postrežemo z jeklenim dokazom. V Reichenbachovi založbi je eden duševnih voditeljev Vsenemcev, gospod Kurt v. Strantz izdal knjigo »Unser völkisches Kriegsziel« (Naš narodni vojni cilj). Prvemu poglavju je napisal gosp. von Strantz na čelo naslov: »Samoizpoved« in ta izpoved se pričena z besedami: Že kot solarku mi je pod vtiskom zadnje nemško - francoske vojne in spričo izjemoma izbornega zgodovinskega pouka na takratni berlinski joachimstalski gimnaziji z zavestnim obračanjem od klasične predizobrazbe, ki namenoma podcenjuje lastni narod, — bil nemški maščevalni boj, kakor moramo pravilneje nazivljati to svetovno vojno, sen mojega življenja, ki nisem nikdar dvomil o njega izpolnitvi, pač pa ako ga ob nesrečni miroljubnosti pobismarkovskega državnega vodstva še doživim, sreča, ki mi je bila dodeljena. Z besedo in peresom sem se boril za to maščevalno vojno, ki naj zopet obnovi naše prirojene ljudske in državne meje, ki smo jih izza leta 1552. polagoma izgubili na vzhodu in zapadu. Povrnili nam jih ni niti leto 1815., niti f. 1871. Bismarck je pričel, pa ni dokončal našega ljudskega dviga. Njegov odpust je zavril zmagoviti tir, ker njegov nezmožni naslednik je polovico nemške Afrike brez zamene nesmiselno podaril novemu dednemu sovražniku Angliji. S tem se je pričela pot navzdol, ki jo je mogla zadržati samo ta svetovna vojna, ki sem jaz po njej zahrepenel in jo videl naprej, ko so bile take misli še dokaj nepopolne... »Vorwärts« pristavlja: Vse sovražno inozemstvo sprejme to samoizpoved z velikim zadoščenjem in vrdnost. Ako bi bil gosp. v. Strantz za svojo knjigo plačan od sovražnih agentov (Cesar nikakor ne maramo trdit), bi sovražnemu inozemstvu ne mogel delati bolj v roke. Dejstvo, da Vsenemci niso identični z nemško vlado, je zunaj mej masam kaj lahko prikriti, ostane pa agitatorični stavek: »Glejte jo, javno izpoved, kako so v Nemčiji po tej vojni hrepeneli, kako si je zaželeli, se z besedo in peresom zanjo borili in jo torej tudi povzročili.« Vero, da je Nemčija zasnovala svetovno vojno, bo von Strantzova knjiga v sovražnem inozemstvu utrdila do skalovite trdnosti.

Pogajanja z Nemčijo. Berolinska »Nationalzeitung« izve, da bo grof Burian najbrže 10. junija dospel v Berlin ter ostal tam dva do tri dni. V spredju posvetovanj z državnim kanclerjem in državnim tajnikom bosta razširjenje nemško - avstro - ogrske zveze in poljsko vprašanje.

Vznemirajoče govorice o bodočnosti Poljske. Poljski ministrski predsednik Steczkowski je te dni glasom sporočila tiskovnega urada pri poljskem ministrskem svetu izjavil zastopniku varšavskega časopisa: Dve vprašanji v veliki meri zanimata javno mnenje in treba jima je uradne pojasnitve, da se izogoteno dostikrat napačnim in obenem vznemirajočim vestem. To so politični dogovori o bodočnosti Poljske in sklicanje državnega sveta; k prvemu vprašanju moram izjaviti s polnim podarkom, da vlada nima nobenih poročil o tem, ako so padle že kakršnekoli odločbe, ki se tičejo Poljske. Po svojem stališču kot zastopnika poljskih interesov se je vlada začeloma maja oprijela prilike obvestiti okupacijske sile o minimumu tega, kar v političnem, teritorialnem in gospodarsko ozirom smatra za bodočnost Poljske za neizogibno. Medtem se je zvedelo, da bodo okupacijske sile v najbližnjem času obenem s splošnimi vprašanji, ki naj urede medsebojno razmerje teh sil, se lotile tudi poljskega vprašanja. Da se bo končna ureitev poljskega vprašanja morala rešiti

s pritegnjenjem poljske vlade, to veru-
jemo trdno. Poslednji čas pogosto na-
stale govornice o tem ali onem načinu
rešitve poljskega vprašanja ter o pri-
krajšanju ozemlja, so samo, tako upam,
svojevolična uganjanja. Kar se tiče držav-
nega sveta, smo ga nameravali sklicati
takoj po binkoštnih praznikih. Pogajanja
zaradi prevzetja uprave so nas pa pri-
silila, da smo ga odgodili. Sklican bo
najbrž šele nekako sredi junija.

— **Poravnava v pruski volilni re-
formi.** Berolinska »Tägliche Rundschau«
izve iz zanesljivega vira, da se je med
konzervativci, prostimi konservativci in
nacionalnimi liberalci glede pruske vo-
lilne pravice sklenil kompromis, po ka-
terem naj se sprejme splošna, enaka in
direktna volilna pravica s politično za-
gotovitvijo dveh dodatnih glasov. Prvi
dodatni glas je starostni glas in se pri-
dobi z doseženjem 40. leta. Drugi do-
datni glas dodeli gospodarstvo samostojni.

— **Slavnostni dnevi v Rimu.** »Berli-
ner Tagblatt« poroča preko Lugana 25.
maja: Kakor se nikdar izza majnika
1915 preplavlja sedaj Italijo celo morje
patečičnih fraz. Čujejo se samo »Evvi-
va!«, ententne himne ter vzkliki so-
vrštstva in zaničevanja proti sovražni-
ku, s čimer upajo nacionalistični re-
žišerji vzburkati narodovo vest. Včeraj-
šnje slavje se je pričelo v gledališču Ar-
gentina z vsemi mogočimi lepimi go-
vorci. Da povzdigne zaupanje v zmago,
je govoril tudi Salandra, »homo nefas-
tus« Italije. Ni res, je rekel Salandra,
da bi bil on in drugi ministri leta 1915
vojno smatrali za kaj lahkega. Salandra
se moti. Med časopisje, in parlament,
med narod so vrgli takrat geslo, da mo-
re po vstopu Italije trajati svetovna vo-
jna samo še dve leti. Salandra je na-
daljeval: »Seveda ni nihče mogel
vedeti naprej, kaj se zgodi. Nihče ni
slutil, da bo vojna vedno daljša, čim da-
lje strahovitejša. Svoji bodoči veličini
pa je Italija dolžna, da se vojskuje na-
prej do zmage. Nikdar se ne sme več
ponoviti prokleti dan kobaridski! Pri-
sezite to, vi italijanski državnik! (Ve-
liko navdušenje.) Na to je bila slavnost
pred spomenikom Viktoriji Emanuelu,
kjer je ministrski predsednik nagovoril
Čehe, general Grazioni pa je nekemu
češkemu legionarju izročil prapor z di-
tirambičnimi besedami: »Na tem prapo-
ru ali z njim!« (Burno pritrdjevanje.)
Vmes se čuje češka himna.) Vrhunec
vojne glavnice pa je bil v Avgusteu,
kjer je najprej govoril zupan Principe
Colonna, češ. Italija ne sme trpeti, da bi
bi nemška hegemonija še naprej pod-
jarmila svet in Rim. Nato se je dvig-
nili angleški prestolonaslednik, da spo-
roči pozdrave Angleške in proslavi ide-
al skupnega boja. Pri vsakem stavku
neskončno pritrdjevanje. Zborovalci so
klicali »Evviva!« Angliji in Ameriki. Mi-
nistrski predsednik Orlando je nato po-
udarjal, kako so pravice Tridentske svete
prav tako kakor pravice Strassburga,
Varšave in Prage. Obrnjen proti ang-
lskemu prestolonasledniku, je Orlando
prince, ki že pol leta biva na italijanski
fronti, zagotavljal neizbrisne hvaležno-
sti Italije. Ministrski predsednik je kon-
čal s poklonstvom vsaki posamezni en-
tetni državi in izrekel prisego, da ima
italijanski narod na strani svojih zvestih
zaveznikov samo ta cilj: bojevati se, da
zmaga, zmagati, da živi.

— **Volitve na Nizozemskem.** Na
Nizozemskem se izvrše bližnje volitve
po proporcionalnem sistemu. Izvoliti je
100 poslancev, kandidatov je postavljeno
njih 757, med njimi 38 žena.

Mariborsko pismo.

(Od našega dopisnika.)

V Mariboru, 29. maja.

Zupan dr. Hans Schmide-
rer in nemško mariborsko
meščanstvo. Kar smo vedno trdili,
da vlada v gotovih in sicer vplivnih
meščanskih krogih proti našemu stare-
mu zupanu nepopravljivo razpoloženje,
to se danes popolnoma potrjuje. Gotovi
meščanski krogi, iz posebnega vzroka jih
se ne navajamo, se pridno sestajajo in
imajo važna posvetovanja. O starem dr.
Schmidererju, ki je na stara leta tudi v
narodno političnem oziru izgubil oči-
vidno vsled starosti vso razsodnost,
pravijo, da se danes krčevito drži svoje
zupanske časti; zakaj, o tem so sodebe
različne, saj je še lani hotel odstopiti.
Meščanstvo mu očita, da se je vrgele po-
polnoma v roke vsenemški uradniški
kliki, ki se z njim igra kot s pupo, ka-
kor se ji pač ravno zljubi. Da pri vsem
tem kot zupan malone nič več ne šteje,
to ve danes vse mesto, zlasti pa njemu
blizu stojiči. Ta magistratna klika usta-
navlja kar na lastno pest vedno nova
mesta uradnih svetovalcev in ravnote-
ljiv, ne da bi v to iskala sankcije občin-
skega sveta, kaj se, da bi za to zupana
vprašala; danes jih je že kot gob po
dežju. Vsa ta mesta so kaj mastno pla-
čana in zahtevajo vedno novih deset-
sočev, že obstoječe višje uradništvo pa
si kar na lastno pest povisuje plače, di-
jete in druge doklade, tudi brez poseb-
nega dovoljenja enega ali drugega. Ves
ta denar pa gre seveda iz mestnih dva-
kov in doklad, torej iz žuljev mestnega
prebivalstva, v prvi vrsti nižjih stanov.
Pri vsem tem podpira to magistratno
uradniško kliko tudi prav majhna pe-
šiča občinskih svetovalcev, kajti veči-
na že davno ne poseča občinskih sej,
ker se boji konca tega škandaloznega
gospodarstva. Ti občinski svetovalci
imajo svoji posebni interes na tem, da si
ohranijo uradniško kamarijo pri dobri
volji in ji dovoljujejo mastne tisoče re-
muneracije. Da je pri vsem tem mali
uradnik na dobro veliku silno osko-
dovan, se razume; ti ljudje so od klike
popolnoma odvisni: ona jih drži, ona
pa jih tudi spodi, kakor se ji ljubi in če
je osodolovljeni še dovolj mlad — mora
k vojakom. Vse te kričeve razmere vpli-
vajo danes na meščanstvo. Ono se ne le
samo pridno organizira, marveč zbira
v ta namen tudi stalno nameščene in
obrtnike, ter se pripravila počasi na
razne akcije, ki imajo prej ali slej sle-
diti, tako z posebnimi mesti ne občinske

volitve. Tozadevno se skuša, ali se bo-
de poskusilo, napraviti še prav poseb-
no razpoloženje. Ti krogi pa se ne na-
meravajo otrestiti z energičnim korakom
samo župana Schmidererja, marveč tu-
di vseh ostalih v ozadiju stojičih in pre-
žečih parazitov, ki bi v takem slučaju
radi prišli na površje. Torej velja ta
boj našega pravega nemškega meščan-
stva ne le dru Hansu Schmidererju,
marveč še tudi v prav posebnih meri
vsemu tistemu aparatu, ki stoji za to
magistratno kamarijo, ki marioneta
je župan dr. Schmiderer. Odpor proti
magistratni kliki in njemu vnanemu
privesku, ki slepi danes široko javnost,
se organizira. Morda slišimo o vsem
tem tem skoraj kaj več.

Triumf umazanih duš. Po-
dle duše, ljudje brez značaja, se veselo
nad vsakim dejanjem, ki se jim posreči
najbolj, čim nizkotnejši je. Umazana
tiskarska capa, krščena na ime »Deu-
tscher Montag« tudi v istini z zadost-
nim konstatiranjem premetstev in inspek-
torja Vrečkota kot njen uspeh. Je to tri-
umf, ki kaže vso nagoto vsenemškega
značaja. — H gonji proti inspektorju
Vrečkotu nam še vedo povedati: in-
spektor Vrečko je v činu enak tukajš-
njemu postajenadniški inspektorju
Kaifu. Službeno je bil poslednji Vrečko
v marševski podrejeni. To mu seve-
da ni ugažalo. Na glavnem kolodvoru
upravlja službo železničarskega učite-
lja za prometno osobje nadrevident
Opelka (na imenu je videti rojstvo).
Opelka se šteje seveda nemškimi naci-
onalcem in je občinski svetovalec. Se-
veda je tudi »Reichsbundovec«. Ker si
uradništvo, ki mu je Vrečkova službe-
na točnost bila trn v peti, ni upalo jav-
no nastopiti, se je skrilo ne le za spo-
dnjstajerski Volksrat, marveč tudi še v
posebni meri za mestni občinski svet,
ki se danes itak že ne peča z drugim,
kot s ščuvanjem proti Slovincem. Stori-
lo je to tem lažje, ker ima v osebi na-
derevidenta in občinskega svetovalca
Opelka svojega direktneza zastopnika.
Mestni občinski svet je torej eden glavnih
faktorjev, ki je deloval proti Vreč-
kotu in za njegovo premetstev. Kakor
videti se razkriva krog vsenemški-
hujskačev vedno bolj. Dobro je, te ljudi
že danes poznati!

Dvojnica mera. Te dni se je do-
giral sledeč sicer majhen, toda vendar-
le kričeški skandal pred številnimi priča-
mi: pri nekem premožnejšem je šla
prodaja premoga že h kraju in zadnji kup-
ci so dobivali samo še preostanke, pre-
mogov drobci. V tem je prišel neki ma-
gistratni sluga z nekim listkom in pro-
dajalka mu je odmerila šest stotov le-
gega premoga iz posebnega skladišča
za magistratnega tajnika, znanega d-
ja Valentina. Na razburjena vprašanja je
prodajalka odgovorila, da ji ne kaže
drugega, kot želi ustreči! Tak je tero-
rizem visokega vsenemškega mestnega
uradništva.

Neurja. Te dni so razsajala po
južnem in jugovzhodnem Prutemsku po-
liju in delu Slovenskih goric velika ne-
urja. Dne 25. t. m. jih je bilo v popo-
danskem času kar petoro. Tolkla je tu-
di toča, ponekod prav hudo. Od 26. t.
m. je temperatura močno padla; zavl-
dal je zelo običuten hlad, ki se izpremi-
nja v nočeh in po jutrih naravnost v
neprijeten mrz. Nebo je stalno oblač-
no, vmes pa plha prav občutno nepri-
jetna sapa.

Dnevne vesti.

— **Večer slovenskega ženstva v
Unionu.** Včerajšnji večer je zbral v
unionski veliki dvorani mnogo tisoč-
glavo množico na večeru slovenskega
ženstva, prirejenem v korist našim voj-
nim invalidom. Srečno so si bile izbra-
le naše žene 30. maj za to dobrodelno
prireditve, ki je vsled obsega razpolo-
ženje v našem občinstvu obenem bila
tudi skromna proslava prve obletnice
majniške deklaracije. Na tem večeru
so se izvajale orkestralne in pevске
točke, sodelovalo je Prosvetno društvo
za Sentpeterski okraj z pomnoženim
orkestrom, pevsko društvo »Ljubljani-
ski Zvon« ter pevski zbor krščanske
delavske organizacije. Kot solista sta
nastopila baritonist g. Pavel Debeve in
altistka gđ. Jelica Sadarjeva. Razpolo-
ženje med občinstvom je bilo navduše-
no in občinstva ni motilo, da najmanj
ena tretjina gostov ni mogla dobiti pro-
stora pri mizah. Občinstvo je čakalo v
stranskih prostorih in deloma tudi pred
hotelom ter sproti zasledilo vsak sedež,
ki se je med prireditvijo izpraznil. Da-
me pod vodstvom županje Franje dr.
Tavčarjeve in gđ. Cilke Krekove so
imale v posebnih paviljonih v lastni re-
žiji občinstva na razpolago jestvine in
vino. Dekleta v narodnih nošah so pro-
dajale gostom sladkorčke, cvetlice, de-
klaracijske znake in slike dr. Kreka in
dr. Korošca. Občinstvo je pridno pose-
galo po vseh dobrotah tega večera ter
s tem zagotavljalo humanitarnemu na-
menu večera prav lep dohodek. Večera se
je udeležilo mnogo odličnih predstavi-
teljev Slov. Ljudske Stranke, Socialne
demokracije in Jugoslovanske Demo-
kratske Stranke, med temi župan dr.
Ivan Tavčar in podžupan dr. Karel
Triller. Podžupan dr. Triller je imel
nagovor na prireditelice, ki so se po-
stavile s svojo poštrevnostjo v prve
vrste za nesrečne vojne invalide in ra-
zumevanju prave svoje dolžnosti, na-
pram domovini pa so tudi kot prve na-
stopile za majniško deklaracijo naših
poslancev. Prireditve je potekla v na-
vdušenem razpoloženju. Edino dishar-
monijo je zaneslo po končani veselici
v občinstvo izzivanje vojaških oblasti,
ki so poslane v vestibul hotela Union
avsto policijo, da preži na vojaške in
častnike, ki so se udeležili te humani-
tarne prireditve. Častniki vojaške po-
licije so zahtevali od častnikov, ki so
se bili udeležili večera slovenskega
ženstva za vojne invalide, da se legiti-
mirajo.

— **Obhod mladine.** Včeraj, na dan
obletnice majniške deklaracije, se je
zbralo veliko število mladine, ki je pri-

korakala, noseč balončke po Gorupovi
ulici, skozi Gradišče v središču mesta,
šla po Selenburgovi in Prešernovi uli-
ci ter se vstavila pred Prešernovim spo-
menikom. Iz mladih gori so krepko do-
nele naše pesmi »Hej Slovanci« in »Le-
pa naša domovina« ter živio - klci, ži-
vela Jugoslovija! Mladina se je razgr-
nila okoli spomenika in odkrili glav
zapela »Lepo našo domovino« in »Hej
Slovanci«. Nato so odšli, ves čas v lepem
redu, pred škofijo, na Vodnikov trg,
čez Jubilejni most po Resljevi cesti,
Slovenski ulici na trg Tabor in od tam
pred vilo pok. dr. Kreka, kjer so zapeli
»Lepo našo domovino«. Okna so se od-
pirala, ljudje so postajali in z veseljem
gledali na mladino, tuintam seveda kak
srep pogled. Ves obhod je bil povsem
miren in dostojen. Nikakega žaljivega
vsklika. Med potjo se je pridružil mla-
dinu pet redarjev in par policijskih
agentov. Strazniki so rekli pred vilo
dr. Kreka, da po 9. uri se ne sme peti.
Mladina se je mirno razšla.

— **K sestanku društva zasebnih
uradnikov in uradnic na slovenskem
ozemlju.** Glede na naše poročilo o skle-
pih tega sestanka posilja se nam iz kro-
gov uprave Mestne hranilnice to-le po-
jasnilo: Trditve, da mora društveni
predsednik trpeti vsled svojega delova-
nja za društveno organizacijo in da je
bil zaradi tega delovanja celo preteri-
ran pri oddaji izpraznjenega višjega
mesta, ne odgovarja niti najmanj resni-
ci. Čeprav uradnika Mestne hranilnice,
ki je bil imenovan od občinskega sveta
in je položil službeno prisego v roke
župana, gotovo ni štel med zasebne
uradnike, je vendar župan dotičnemu
uradniku na njegovo željo izrecno do-
volil, da sme sprejeti izvolitev v pre-
sedstvo društva zasebnih uradnikov ter
svobodno delovati v korist društva. Če
pa ta uradnik pri sklepanju upravnega
odhoda o oddaji izpraznjenega mesta
ni prišel v poštev, so bili zato merodaj-
ni zgolj notranje - uradni, dotič-
niku dobro znani razlogi, nikakor pa
ne njegovo delovanje v imenovanem
društvu. Kdor je v društvu trdil kaj
drugega ter tako izposloval čisto ne-
umestno resolucijo, je drzno zlorabil
društveno organizacijo in nečedno mi-
stificiral javno mnenje. Če še ne bo mi-
ru, bo pač umestno brezobzirno raz-
kritje dejanskega položaja v javni
občinski seji.

— **Peddesletnica rojstva bi 2. t. m.
praznovali tudi Jugoslovani.** Dobro
znani češki pisatelj dr. Josip Kar-
ssek, da ni pred dvema letoma umrl.
Obširno poznanje jugoslovanskih kul-
turnih razmer in njegovi osebni stiki z
vodilnimi možmi so ga odlično uspo-
bili za posredovalca med nami in Čehi.
Nebroj spisov večjega in manjšega ob-
sega je seznanjal Čeha z našimi težnja-
mi, vsako potovanje po jugoslovanskih
krajih je obrodilo svoj sad, marsikaj se
leži v rokopisu in čaka objave, tako
njegova študija hrvatskega naroda ob
ogrsko - nižavstirski meji. Naj bi
simpatični raziskovalec kmalu našel
vrednega naslednika!

— **Dnevi darovanja za slovenske
vojne slepce, invalide in sirote** bodo v
Ljubljani in po celi deželi v času od 1.
do 4. junija. Začne se prihodnjo soboto
in trajajo do torka 4. junija. Dobra sta-
ba, z bogatimi darovi se spomnite teh
največjih žrtvi!

— **Izobraževalni klub.** Debatni več-
er danes ob 9. uri zvečer v mali dvorani
Narodnega doma. Tema, kakor
zadnjič.

— **Diskusijski večer izobraževal-
nega kluba** se vrši danes ob 9. uri zve-
čer v mali dvorani Narodnega doma.
Tema: Program jugoslovanske demo-
kratske stranke (nadaljevanje). —
Odbor.

— **Društvo »Svoboda« v Ljubljani**
priredi v soboto, dne 1. junija t. l. ob
8. zvečer v »Mestnem domu« javno pre-
davanje. Predaval bo pisatelj Ivan
Cankar o predmetu: Slovenska kul-
tura, vojna in delavstvo. Vstopnina za
nečlane 40 vin., za člane prosta. —
Odbor.

— **Nova prijava beguncev.** Razglas
k. kr. policijskega ravnatelstva: Opa-
zalo se je, da mnogo beguncev s Pri-
morskega, ki so odšli iz policijskega
okoliša, ni bilo odglašanih ne pri k. kr.
policijskem ravnatelstvu, ne pri krun-
skih komisijah in tudi ne pri begunskem
uradu. Da se odpravijo s tem v zvezi
stojeti nedostaki, se zaukaže vsakemu
hišnemu posestniku, hišnemu oskrbniku
in sploh vsakemu, ki daje stanovanje v
naem, da v vse še tukaj stanujo-
če begunce s Primorskega s poseb-
no izdano zglednico do 10. junija t. l.
pri policijskem ravnatelstvu v Ljub-
ljani prijavijo ter vse rubrike te zga-
silnice točno izpolnijo in resničnost s
svojim podpisom potrdijo. Kdor temu
razglasu ne bi točno vstrelal, bi bil
brez ozira na to, da ga zadene vrhu te-
ga še sodniška kazen, kaznovan po
ministrski naredbi z dne 30. septembra
1867, dr. zak. št. 198, z globo do 200
kron, oziroma z zaporom do 14 dni.

— **Občni zbor Slovenskega trgov-
skega društva »Merkur«.** V torek zve-
čer je imelo Sloven. trgovsko društvo
»Merkur« svoj redni občni zbor, ki ga
je otvoril predsednik g. Lilleg, spomi-
njajoč se umirlih članov Rozmana, Ja-
godiča, Murnika in Tavčarja. Iz tajni-
škega poročila posnamemo, da dru-
štvo vsled vojnih razmer ni moglo na-
kajevati izdajanja trgovskih knjig in
kolodarija, da ni moglo prirediti učnih
tečajev in predavanj, pač pa je vzdrža-
lo tudi lanske leto slovenski »Trgovski
Vestnik«, ki ga bo društvo izdajalo tudi
vneprej ter je vršilo v svoji posredo-
valnici svojo nalogo v prid članom.
Podpore potrebnim ženam in otrokom
vpoklicanih članov je izplačalo dru-
štvo preteklo leto 6084 K, kar da sku-
pa s podporami izplačanimi od počet-
ka vojne visoko 21.702 K 80 v. Društvo
šteje sedaj 259 članov, med njimi 3 usta-
novnike, 48 podporanih članov in 208
rednih članov. Naročnikov za »Trgov-
ski Vestnik« je bilo poleg društveni-
kih 131. Društvo se je zavezalo pri na-
ših poslancih za ustanovitev trgovske
in obrtniške zbornice za slovensko
Spodnjo Štajersko. Posredovalnica je
imela 879 števil. Podružnica v Kranju
ima 24 članov ter izkazuje dohodek
324 K 06 v. izdatkov pa 105 K 08 v. Na
zadnjem občnem zboru je bil pri po-
družnici v Kranju izvoljen za predse-
dnika g. Berjak, za tajnika g. Omerza.
Podpornemu zakladu društva je v pre-
teklem letu došlo levo število daril, za

kar se društvo vsem darovalcem toplo
zahvaljuje. Dohodek je imelo društvo
v preteklem letu 21.123 K, izdatkov pa
12.023 K 43 v. Fond za trgovski dom
je narasel na približno 37.000 K, pod-
porni fond pa ima nad 19.000 K. Vsi
dohodki znašajo 73.641 K. Občni zbor
je izrekel tajniku g. ravnatelju Krofti
zahvalo ter podelil odboru absolutorij.
Soglasno je bilo na to sklenjeno, da se
volitve letos opuste in da vodi posle
društva nadalje dosedani odbor. Za
strokovno knjižnico je bilo sklenjeno
izdati 600 K, za nakup knjig je bil iz-
voljen poseben odbor, gospodje dr.
Murnik, Jelčič ml. in Volk.

— **XXVII. redni občni zbor gostil-
ničarske zadrage ljubljanske** se je vršil
27. maja v gostilniških prostorih gosp.
Kavčiča na Privozu. Iz poročila načel-
stva posnamemo, da je imelo društvo
skupnih dohodkov 2413 K 40 v. izdat-
kov pa 2358 K 68 v. Gotovina koncem
leta znaša 54 K 72 v. vse premoženje
lubljanke zadrage pa znaša 8495 K 38
vin. Sklene se pobirati tudi letos od
vsakega člana po 3 K doklade v pogla-
vitnem za izdajanje strokovnega lista
»Gostilničar«. Na predlog nekaterih
članov se sklene vprašati deželno vlad-
do potom spomence, ali namerava letos
napraviti pri vinski kupčiji red bodisi
s strožim varovanjem ravnalnih cen
ali z maksimalnimi cenami pri produ-
centu, ker je vlada lanske leto zavozila
s svojo malomarnostjo vso akcijo
ter prišla s svojimi odredbami še le ta-
ko pozno, da se kupci niso mogli pra-
vočasno založiti z vinom.

— **Za prijava h gospodarski organiza-
ciji vpoklicanih državnih uslužbencev** in
njih zastalnih, ki uživajo državno preskrb-
nino, se določa ta - le red: Začetna črka A
in B dne 3. junija; začetna črka C do E dne
4. junija; začetna črka F in G dne 5. junija;
začetna črka H do J dne 6. junija; začetna
črka K dne 7. junija; začetna črka L do O
dne 8. junija; začetna črka P dne 10. ju-
nija; začetna črka R do S dne 11. junija;
začetna črka S, Sch dne 12. junija; začet-
na črka T do V dne 13. junija; začetna
črka W do Z dne 14. junija. Prijave se spre-
jemajo vsak dan od 2. do 5. popoldne v ra-
čunskem oddelku k. kr. deželne vlade (Er-
javčeva cesta št. 13). Med drugimi doku-
menti je prinesiti tudi krunsko izkaznico.

— **Društvo vpokli učitelstva** skli-
cuje svoj občni zbor dne 12. junija 1918 ob
10. popoldne v »Učiteljsko tiskarno«, Fran-
čiškanska ulica št. 6 v dnevnim redom:
Nagovor; poročilo tajnikovo in blaginjo-
vo ter dveh preglednikov računov; izpre-
memba pravil pri št. 4 in 10; volitev novega
odhoda; volitev dveh pregledovalcev raču-
nov; nasveti. Prosi se mnogobrojne udelež-
be; to povabilo pa velja mestu vsakega
drugega obvestila. — O d b o r.

— **Krankska deželna vinarska zadruga
v Ljubljani, registrirana zadruga z ome-
jeno zavezo.** Po zadnjem občnem zboru
kranske deželne vinarske zadruga so bili
izvoljeni v odbor sledeči gospodje: pre-
sednikom nadzorstva prošt dr. Sebastian
Elbert iz Novega mesta; njega namestni-
kom oskrbnik n. v. r. Davorin Vukšinič iz
Metlike; načelnikom zadruga: deželni od-
bornik dr. Vladislav Pegan, njega namest-
nikom ravnatelj deželne prisilne delavnice
Ciril Dolenc.

— **Bankovci po 5 kron.** Avstro - ogr-
ska banka proučava izdajo novih bankov-
cev. Misli se tudi na izdajo bankovcev po
5 kron.

— **V vzhodni Galiciji** poslujejo zopet
poštni uradi: Grzymalow, Kalaharowka,
Lopatyn, Okno pri Grzymalovu, Podka-
mien pri Brodih, Ponikva, Skalat, Turylce
in Zalocze za pisemskoposilni promet, Sko-
ryki za pisemskoposilni in denarni promet
ter za omejeni promet z zaviti, Bors-
czow in Jezierzany pri Czortkowi za de-
narni promet in Baworow za promet z za-
vitki.

— **Nesreče na železnici.** Med Litijo in
Savo je vlak povzelo nekdo triletno deklet-
ce. Ostalo je mrtvo na licu mesta. — Na
dolenjski železnici je vlak povzelo vojaka
Antona Prstankevega, ki je obežal mrtve.

— **Občni zbor radovljanske podružnice
Slovenskega planinskega društva** se
vrši, dne 2. junija t. l. ob 3. uri popo-
ldne v gostilni pri Kunstlju v Ra-
dovljici. Pozivno ne tozadevno objava,
se vabijo vsi bivši člani radovljanske
podružnice S. P. D., da ostaneto podruž-
nici zvesti in se udeležijo občnega zbora.
Članarina se lahko plača početkom
občnega zbora. Osrednji odbor S. P. D.

— **Lovi kraljevih občin Jesenice, Ko-
roška Bela, Breznica, Gorje, Kropa,
Ljubno, Lesce, Ovišje in Radovljica** se
bodo v gornjem vrstnem redu v ponedel-
jek, dne 17. junija 1918 ob 2. uri po-
poldne v pisarni IV. c. kr. okrajnega
glavarstva v Radovljici potom javne
dražbe v zakup dali za dobo 5 let t. j.
od 1. julija 1918. do 30. junija 1923. Za-
kupni in dražbeni pogoji se lahko vpo-
gledajo pri c. kr. okrajnem glavarstvu
v Radovljici med navadnimi uradnimi
urami.

— **Moška podružnica Ciril - Metodove
družbe v Celju** priredi v soboto, dne 1. ju-
nija svoj mesečni družabni sestanek v go-
stilni Narodni dom. Vljudno vabimo vse
celjske Slovence, da se z družinami ude-
ležijo sestanka.

— **Iz Maribora** nam poročajo: Zupan dr.
Hans Schmiderer je bil med onimi, ki jih
moremo smatrati za najbolj predrzne, kar
jih je bilo pred cesarjem. Dr. Schmiderer
je imel dovolj frivolnosti, zagotavljati ce-
sarja vdanosti.

— **Pravilo, da je grdo, če
mlad človek laže.** Zdi se nam, če star, sivo-
las človek akademice naobrazbe, svojemu
najvišjemu gospodu tako nesramno v obli-
je laže kot je on lagal, da ni le v navadnem
pomenu besede grdo, marveč, da je —
ostudno, tim očitnejše, če je dotičnik mož
visokih let, ki se mu vsak trenutek pripetiti
more, da ga pokliče na odgovor vest. Ali
se zaveda vse dalekočnosti nečednosti
svojega dejanja, storjenega dne 25. maja
cesarju v obliče? Morda je to že pre-
stari! Vsekakor ni igral čedne vloge; in to
je za starega moža sramotno! — »Marbur-
ger Zeitung« se baha zadnje tedne, da ima
svojo posebno vnanjo službo. Kakšna je,
vidi vsakdo na prvi pogled: fantastične
kombinacije, zrasle v redakciji, preslo-

kani brzojav iz listov, ki se tu le malo
bero, večina »Münchener Nachrichten«
ali pa »Frankfurter Zeitung«. Posebno svo-
je privatne »vnanje službe« je pokazala dne
26. maja v poročilu o avdienci nemurjev
pri cesarju. Tako je n. pr. cesarjev odgo-
vor bistveno potrjen in mestoma izve-
neva po tem poročilu v direktne grožnje
proti nam Jugoslovonom, ali »Marburger
Zeitg.« podkiva cesarjevemu odgovoru
besede, ki jih v uradnem poročilu ni nikjer
najti. — Grof Clary je še pred poveljem a
Dunaja izdal svoja »politična navodila«
glede nas in naše narodne politike. V taj-
nem odloku ponavlja, kar smo poročali že
marca meseca: da ima ves aparat politične
službe na nas paziti, seveda v prvi vrsti
orožniki. Političnim oblastem daje prosto
roko, se v ostalem posluževati za špijonažo
kogar si bodi, tudi eventualno posebno
spretnih opazovalcev, ki se jih naj »po za-
služah odškoduje«, torej: konfidentov. V
tem odloku se Clary edine slovenske du-
hovščine izogiba. Odlok je od 17. maja t. l.
— Velika neurja so razsajala dne 24. maja
ves popoldan in vso noč na 25. maja po
jugo - vzhodnem Slovenskem Štajerju. Do-
ločno je bilo razločiti od 1. opoldanske ure
do 8. zvečer petero velikih viharjev z blis-
kom in točo. Kateri kraji so bili prav po-
sebnim prizadeti, se doslej še ni dalo do-
gnati. Tudi nad Dravskim poljem, Maribor-
nom, Slov. goricami in Dravsko dolino so
bili opetovani viharji in je toča mestoma
napravila precej škode. Boli proti severu,
nad Slov. goricami, je padal le težek dež,
ki je v plohah trajal vso noč. Blisk je na
več krajih napravil mnogo škode.

— **Razpisano je mesto nadučitelja v Ve-
lenju, trgu, ki leži ob železnici in lepi Sale-
ški dolini.** Poleg krasnega, velikega stano-
vanja in vrta, spadata šolskemu voditelju
še dva travnika in prav velika njiva, da je
dotičnik preskrbljen docela z najpotreb-
nejšim živilom. Vrhutega se mu nudi tudi
prilika, rediti kravo in po več vrtin, kar je
velikega pomena posebno v sedanjem hu-
dem času. Upamo torej, da se bo ogle-
silo mnogo in dobrih priložitev in da bodo
skrbeli merodajni in vplivni činitelji za to,
da pride na to mesto spreten, naroden mož,
kateremu je stan in šola vse — ki bode de-
lal je za napredek naroda in šole!

— **Alwin Neus** nastopa danes in jutri v
velikem kriminalnem filmu »Moč Mihaela
Argobasta« v Kino Central v deželnem gla-
dališču. Veselijo ga »Divja kometa«. Ni
za mladino. V nedeljo nov spored! 2644

— **Popolnoma nov zanimiv spored za
otroke** proizvaj »Kino - Central« v dežel-
nem gledališču jutri v soboto ob 4

umetniških razglednic.
Naivečja zaloga in izbira.
Marija Tičar, Ljubljana.